

BALIKESİR ÜNİVERSİTESİ ÖĞRENCİLERİNİN GÜNÜMÜZDEKİ ADLAR VE AD VERME HAKKINDAKİ GÖRÜŞLERİ

Perspectives of Undergraduate Students at Balıkesir University on Names and Naming Today

Balıkesir
Üniversitesi
Öğrencilerinin

422

Süheyla SARITAŞ*

ÖZ

Araştırmanın Temelleri: İnsanın kültürel ve bireysel kimliğinin yansıması olan adlar, kültürlerin aynası olarak toplumda değişme eğilimi gösteren önemli olgular arasındadır. Bu nedenle günümüz gençliğin adları ve gençlerin ad verme geleneği hakkındaki görüşleri önem taşımaktadır.

Araştırmanın Amacı: Bu çalışmada Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi'nde eğitim gören öğrencilerin günümüzdeki adlar ve ad verme ile ilgili görüşlerini değerlendirmek hedeflenmiştir.

Veri Kaynakları: Necatibey Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören 918 öğrenciye 13 sorudan oluşan bir anket ve adlar hakkında yapılmış bazı çalışmalar kullanılmıştır.

Ana Tartışma: Bir kültürün önemli dinamikleri arasına bulunan adlar ve ad verme hakkındaki günümüz gençliğinin görüşleri bugünkü ve gelecekteki adlar hakkında önemli bilgiler vermektedir.

Sonuçlar: Bugünkü gençlerin sahip oldukları adlar ve onların ad verme hakkındaki görüşleri gelecekteki adları belirlemede önemli rol oynamaktadır.

Anahtar kelimeler: Adlar, ad verme, öğrenci, anket, takma ad

ABSTRACT

Bases of Research: As mirror of cultures, names, reflection of cultural and individual identity of human beings, are important issues which show tendency to change in society. Thus, it is important perspectives of new generations on names and naming.

Purpose of the Research: The goal of this study is to evaluate the names of the students at the Faculty of Necatibey Education, Balıkesir University as well as to examine their opinions on names and naming today.

Resources of Data: This study relies on the survey consisting of 13 questions is conducted to 918 students at the Faculty of Necatibey Education and some studies on names and naming.

Main Discussion: Since names and naming are among the important dynamics of a culture, the names of new generation and their opinions on naming give important information about names and naming for today and future.

Conclusions: Names of new generation and their opinions on naming play a significant role for defining names in future.

Key Words: Names, naming, student, survey, nickname

1. GİRİŞ

Ad bilimi, çevremizde bulunan soyut ve somut bütün varlıkların adını araştırma konusu edinen bir bilim dalıdır. Ad çalışmaları iki açıdan çalışılmaktadır. Bunlardan birincisi, “sözcük ve kavram ilişkisine önem veren, ... kavramın herhangi bir dilde nasıl anlatım bulduğu ve anlatımda hangi etkenlerin rol oynadığını inceler” (Aksan, 1987:32). İkinci tür ad çalışmaları ise “özel adlar sayılan öğeler üzerinde duran ve özel adları *kökenbilgisi*, tarihsel gelişme yönünden ve çeşitli dil ve kültür sorunları açısından inceleyen bilimdir (Aksan, 1987:32). Ad biliminin ikinci bölümü çeşitli alanlara ayrılmaktadır. Örneğin *toponymie* yer adlarını, *horonymie*, dağ adlarını, *hydronymie* nehir, ırmak ve göl gibi su adlarını, *onomastik* özel adları inceler. Kişi adları olarak bilinen

* Yard. Doç. Dr., Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi Türk Dili ve Edebiyatı Eğitimi Anabilim Dalı

antroponomi ise ad biliminin (*onomastik*) önemli bir dalıdır. Kişi adları bilimi içerisine göbek adı, ad, soyadı, takma adlar ve unvanlar gibi ad türleri girmektedir.

İnsanoğlunun varoluşunun âdeta resmi bir belgesi olan özel adlar, dil biliminin olduğu kadar halk bilimi, sosyoloji ve antropoloji gibi çeşitli sosyal bilimlerin araştırma konularından biridir. Adlar, insanın kültürel ve bireysel kimliğini yansıtmasının yanında, insanoğlunu belirli kılarak kargaşayı, karışıklığı, yanılma ve yanlışlığı önler, ilişkiyi düzenler (Örnek, 2000). Bu nedenle, “yeryüzünde ad verme olgusundan yoksun tek bir topluluk ve toplum görmek olası değildir” (Acıpayamlı, 1992: 2).

Günümüzde, Türkiye’de kişi adları konusunda yapılan çalışmaların yeterli olmadığı görülmektedir. Profesör Ömer Karpuz, son yıllarda kişi adları konusunda yapılan çalışmalarda artış görülmesine rağmen, yöntem sorunlarının tam olarak aşılmadığını vurgular (Karpuz 2006:1) Profesör Saim Sakaoğlu’nun *Türk Ad Bilimi* adlı çalışması, son yıllarda bu alanda yapılan çalışmalardaki dağınıklığı ve eksikliği gidermek amacıyla ortaya konulmuş, kapsamlı ve öncü bir çalışmadır (Sakaoğlu, 2001).

Kişi adlarının Türk kültür tarihi açısından önemli bir yere sahip olduğunu, mevcut kimi bilimsel çalışmalardan öğreniyoruz. Örneğin, “Eski Yakutlar’da küçüklüğünde verilen ad, gerçek ad sayılmazdı. Gerçek ad yay çekip, ok attıktan sonra verilir. Yakutların bu âdetini eski Oğuzlarda da görüyoruz (İnan, 1972: 173). Oğuz Kağan Destanı’nda çeşitli Türk boylarının adlarının nasıl ortaya çıktığı ayrıntılı olarak anlatılmaktadır (Ögel, 1971: 122-123).

Eski Türkler arasında adın kutsal olduğuna inanılır ve ad verme ile ilgili çeşitli törenlerin ve geleneklerin varlığı da kişi adına yüklenen kutsallığı göstermektedir. Türklerin geçiş dönemi eserlerinden biri olan Dede Korkut Kitabı’nda da adlarla ve ad verme törenleri ile ilgili çeşitli bilgilere rastlamaktayız. Dede Korkut Hikâyeleri’nde bir çocuğun ad alması için, önemli bir iş yapması veya bir kahramanlık göstermesi gerekir. Dede Korkut Hikâyeleri’nde geçen “o zamanda bir oğlan baş kesme kan dökmezse ad koymazlardı” (Ergin, 1988: 62-63) ifadesi çocuğa ad vermenin önemini vurgulamaktadır. Örneğin, Dirse Han oğlu Boğaç Han, azgın bir boğayı öldürdükten ve Kam Püre oğlu Bamsı Beyrek babasının elçilerini düşman elinden kurtardıktan sonra yaptıkları kahramanlıkların ödülü olarak ad almışlardır. Dede Korkut Hikâyeleri’nde ad veren kişi Dede Korkut’tur. Dede Korkut, Boğaç ve Bamsı Beyrek’ten başka, bir de Basat’a ad vermiştir. Ad verirken “adını ben verdim, yaşını Allah versin” diyerek iyi dileklerde bulunmuştur (Ergin, 1988: 15-59).

İslamiyet öncesi Türk toplumlarında örneklerini gördüğümüz ad verme âdetlerinin, İslamiyet’in kabulünden sonra da fazla değişikliğe uğramadan devam ettiğini görmekteyiz. İslâm dininin ve Arap-Fars kültürünün etkisinin de Türklerin çocuklarına verdikleri adlara da yansıdığı görülmektedir. Hz. Muhammed “Siz kıyamet gününde hem kendi adınızla, hem de babalarınızın adıyla çağırılacaksınız; bu sebeple kendinize güzel ad koyunuz” (İslam Ansiklopedisi, 1988:333) şeklindeki uyarısı da çocuğa anlamlı adların verilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Türklerin İslâmiyet öncesi ve sonrası devirlerde, uzun tarihi süreç içerisinde, kişi adlarını koymada izledikleri yöntem ve usul belirli dönemlerde yabancı din ve kültürlerinin etkisi altında kalmasına rağmen, ad koymadaki milli geleneğin Türkler tarafından sürekli devam ettirildiği görülmektedir (Abdurrahman, 2004: 124).

2. ARAŞTIRMANIN AMACI

Türk kültüründe coğrafi adlar gibi kişi adları ve ad verme geleneği geçmişten beri önemli kültürel değerler arasındadır. Türklerde adlar ve ad verme gelenekleri

ile ilgili önemli çalışmalar yapılmasına rağmen, son zamanlarda günümüzde Türklerin kullandıkları adlar ve bugünkü gençlerin adları ve gençlerin ad verme hakkındaki görüşleri üzerine yapılan çalışmaların sayısı sınırlıdır. Günümüz gençlerinin bugünkü adlar ve ad verme konusundaki görüşleri sadece bugünün değil, gelecekte Türkler arasında kullanılan adları ve ad verme eğilimlerini belirlemek açısından da önemlidir. Aynı zamanda bu çalışma ile kültürümüzün önemli dinamikleri arasında bulunan adlar ve ad verme gelenekleri konusundaki çalışmalara katkı sağlamak hedeflenmektedir.

3. YÖNTEM

Bu araştırma, Balıkesir Üniversitesi Necatibey Eğitim Fakültesi 2007 Bahar Döneminde gerçekleştirilmiştir. Araştırmaya değişik bölümlerde eğitim gören 918 lisans öğrencisi katılmıştır. Öğrencilere, Yrd. Doç. Dr. Hülya TAŞ tarafından, “Uludağ Üniversitesi’ndeki Öğrenci Adları Üzerine Yapılan Bir Araştırma” başlıklı çalışmada kullanılan anket soruları sorulmuştur (Taş, 2005: 106-118). 13 sorudan oluşan ankette demografik bilgileri içeren ve öğrencilerin ad verme geleneği ile ilgili görüşlerini belirlemeye yönelik kısa cevaplı sorular sorulmuştur. Her soru daha sonra kendi içerisinde değerlendirilmiştir. Çalışmada aynı zamanda adlar konusunda yayınlanmış bazı yazılı kaynaklardan faydalanılarak çeşitli sonuçlara varılmıştır.

4. BULGULAR

“Adınız Nedir?”

Ankete katılan bütün öğrenciler adlarını beyan etmişlerdir. Araştırmanın bu kısmında ankete katılan öğrencilerin adları gruplandırılmış, en çok ve en az hangi adları taşıdıkları tespit edilmiştir (Tablo 1).

Ankete katılan öğrenciler arasında en yaygın kız adları şunlardır: Aslı, Ayşe, Büşra, Deniz, Derya, Didem, Duygu, Eda, Elif, Esra, Funda, Gizem, Gözde, Hatice, Merve, Özlem, Seçil, Selda, Sevda, Sinem, Tuğba, Zeynep.

Ankete katılan öğrenciler arasında en yaygın erkek adları şunlardır: Cihan, Emre, Erkan, Fatih, Gökhan, Gürkan, Hasan, İsmail, Mehmet, Murat, Mustafa, Osman.

Kız öğrenciler arasında en az yaygın şu adlar bulunmaktadır: Günaydın, Mecbure, Memnune, Mira, Saniye.

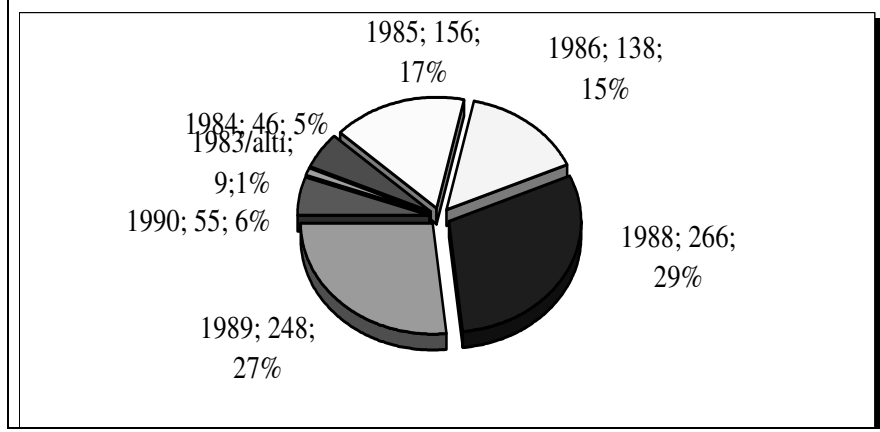
Erkek öğrenciler arasında en az yaygın şu adlar bulunmaktadır: Galip, Halis, Hanifi, Kurban, Seydi, Battal.

Tablo 1. Ankete Katılan Öğrenci Adları Dağılımı

Kız Adları		Erkek Adları	
En Yaygın	En Az Yaygın	En Yaygın	En Az Yaygın
Aslı, Ayşe, Büşra, Deniz, Derya, Didem, Duygu, Eda, Elif, Esra, Funda, Gizem, Gözde, Hatice, Merve, Özlem, Seçil, Selda, Sevda, Sinem, Tuğba, Zeynep.	Günaydın, Mecbure, Memnune, Mira, Saniye.	Cihan, Emre, Erkan, Fatih, Gökhan, Gürkan, Hasan, İsmail, Mehmet, Murat, Mustafa, Osman.	Galip, Halis, Hanifi, Kurban, Seydi, Battal.

“Doğum Tarihiniz Nedir?”

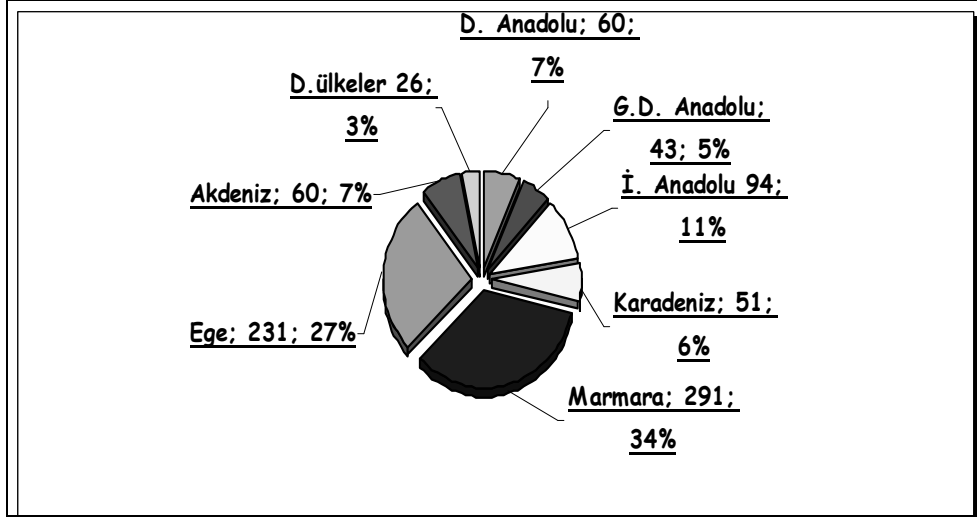
Grafik 1’de ankete katılan öğrencilerin doğum tarihleri gösterilmiştir. Ankete katılan öğrencilerin çoğunluğunun 1988 doğumlu ve 20 yaşında olduğu (%29), en düşük grubun ise 1983 doğumlu ve 25 yaşında ve üzeri olduğu (%1) tespit edilmiştir.

Grafik 1. Öğrenci Doğum Tarihleri

“Doğum Yeriniz Neresidir?”

Ankete katılan öğrenciler doğdukları coğrafi bölge içerisinde en yüksek oranın Marmara Bölgesi (%34), en düşük oranın Güneydoğu Anadolu Bölgesi (%5) olduğu görülmüştür. 62 kişi bu soruya yanıt vermemiştir (Grafik 2).

Grafik 2. Doğum Yeri

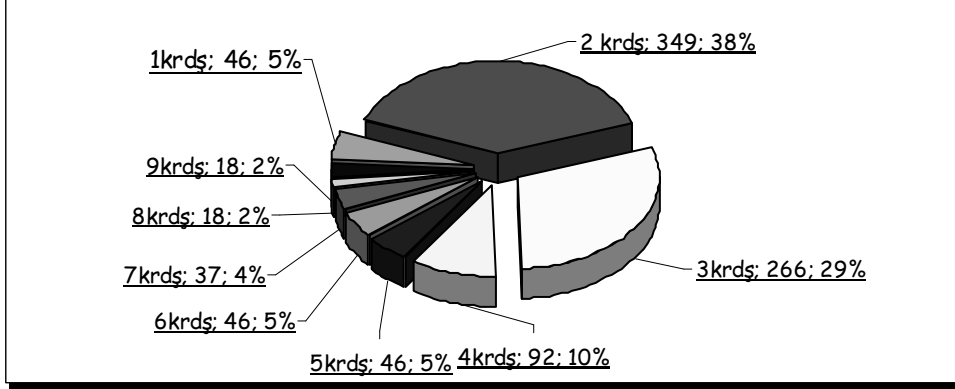
Ankete katılan öğrencilerin daha çok Marmara ve Ege Bölgesinden oluşunun sebebi Balıkesir ilinin coğrafi konumundan kaynaklanmaktadır. Bu sonuç her bölge kendi arasında incelenerek aşağıda gösterilmiştir (Tablo 2).

Tablo 2. Bölge-Şehir Doğum Yeri Oranları

Bölgeler	Şehir(ler)	En Yüksek Oran	Şehir(ler)	En Düşük Oran
Doğu Anadolu Bölgesi	Erzurum, Erzincan	%16	Batman, Iğdır, Bitlis	%4
Güney Doğu Anadolu Bölgesi	Şanlıurfa	%38	Hakkâri, Gaziantep, Şırnak	%6
İç Anadolu Bölgesi	Ankara	%29	Nevşehir	%3
Marmara Bölgesi	Balıkesir	%40	Çorlu	%1
Karadeniz Bölgesi	Zonguldak	%38	Kastamonu, Gümüşhane	%1
Akdeniz Bölgesi	Adana	%26	Osmaniye, Burdur	%4
Ege Bölgesi	İzmir	%32	Aydın	%5

“Kaç Kardeşiniz?”

Ankete katılan öğrencilerin sahip oldukları kardeş sayısının ve kardeşlerin sahip oldukları adlar kimi zaman ülkemizde ad verme geleneğini yansıtır. İncelenen sonuçlara göre, 2 kardeş oranının (%38) en yüksek olduğu görülmüştür (Grafik 3). Bu sonuçlara göre günümüzde ekonomik şartların ağırlaşması gibi etkenler göz önünde tutularak şehirlerde yaşayan ailelerin az çocuk sahip olma eğiliminde oldukları görülmektedir. 10 kardeş üzerinde olan öğrencilerin oranının %0,2 ile en düşük orana sahip olduğu görülmüştür. Ankete göre doğudan batıya doğru kardeş sayısının azaldığı göze çarpmaktadır. Doğu bölgelerimizde 11, 12 kardeşe sahip olan öğrenciler bulunurken, batı bölgelerinde bu durumun değiştiği ve daha çok tek ya da iki çocuklu ailelerin yaygın olduğu görülmektedir.

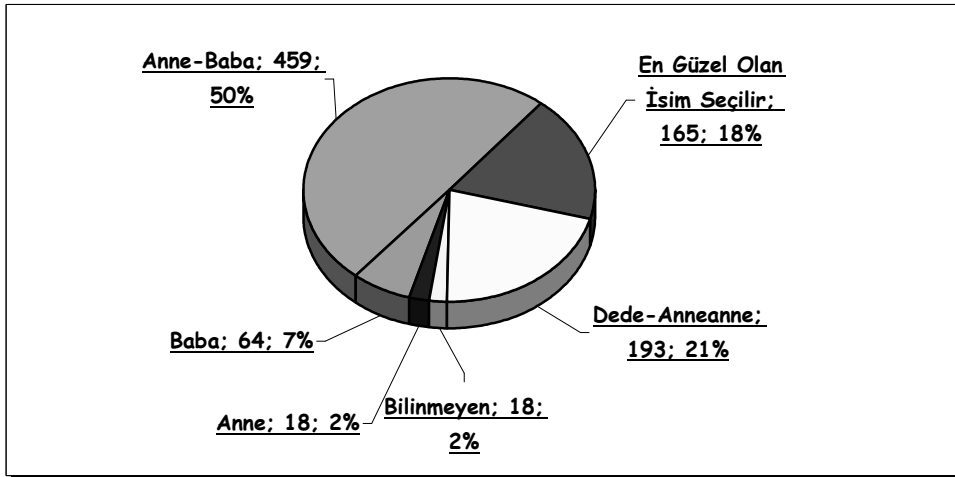

Grafik 3. Kardeş Sayısı

“Ailenizde Çocuğa Ad Seçme ve Koyma Hakkı En Çok Kime Tanımır? Neden?”

Anket sonuçlarına göre öğrencilerin ailelerinde ad verilmesinin en çok anne ve babanın ortak kararına dayalı olduğu (%50) tespit edilmiştir (Grafik 4). İkinci sırada, Türk aile geleneğinin ataerkil yapısına bağlı olarak dede-büyükanne (%21) yer almaktadır.

Ayrıca bazı ailelerde babaya (%7), anneye (%2) ayrı isim koyma hakkı verilmiş; bazı ailelerde ise aile içerisinde diğer fertlerin veya yakın akrabaların önerdiği isimler arasından (%18) seçilmiştir.

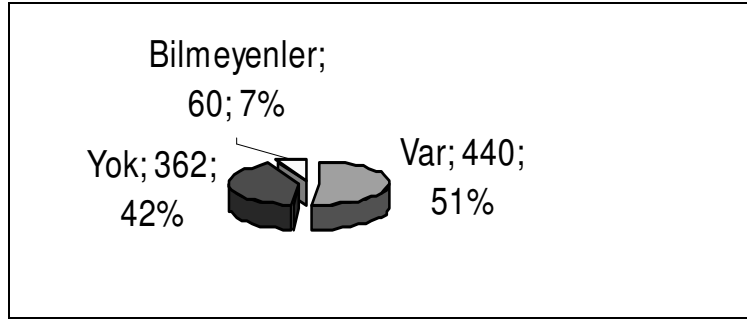
Grafik 4. Ailede Ad Koyma Hakkı

“Kardeşlerinize Verilen Adların Özel Bir Anlamı Var Mı?”

Ankete katılan öğrencilerin kardeşlerine verilen adların özel bir anlamı olanlar (%51) çoğunluktadır (Grafik 5). 56 kişi bu soruyu yanıtızsız bırakmıştır.

Bu soruya cevap veren öğrencilerin belirttikleri özel anlamlar şöyledir:

1. Büyüklerinin adları olduğu için: 362
2. Dini anlamı olduğu için: 161
3. Ailenin hoşuna gittiği için: 118
4. Kardeşlerinin adlarıyla uyumlu olduğu için: 66
5. Anlamı güzel olduğu için: 96
6. Tarihi bir isim olduğu için: 42
7. Romanda okunan, rüyada görülen ad olduğu için: 17

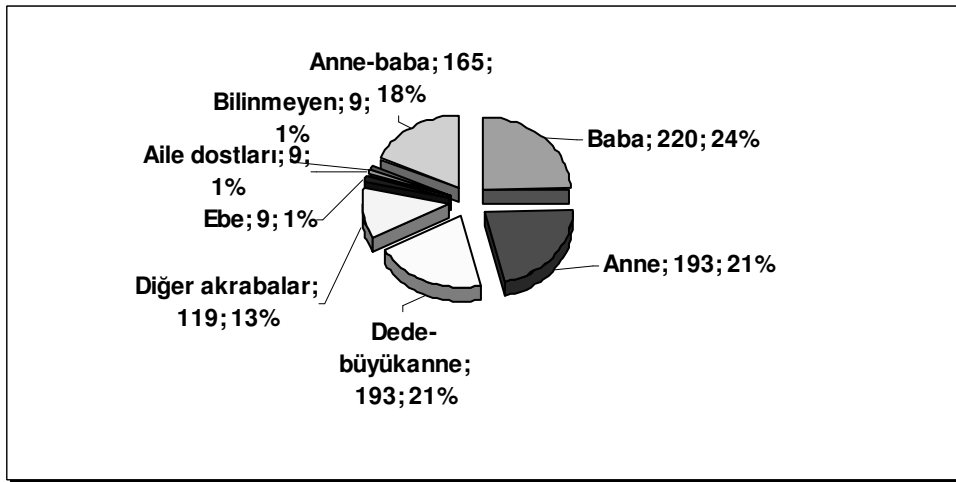

Grafik 5. Kardeşlere Verilen Adların Anlamları

“Sizin Adınızı Kim Vermiş?”

Anket katılan öğrencilerin adlarını en çok oranla, %24 baba vermiştir (Grafik 6). Bu ülkemizde halen ataerkil aile yapısının korunduğunu göstermektedir. İkinci sırada annenin yer alması (%21)kadının toplumda daha fazla söz hakkına sahip olduğunun göstergesidir.

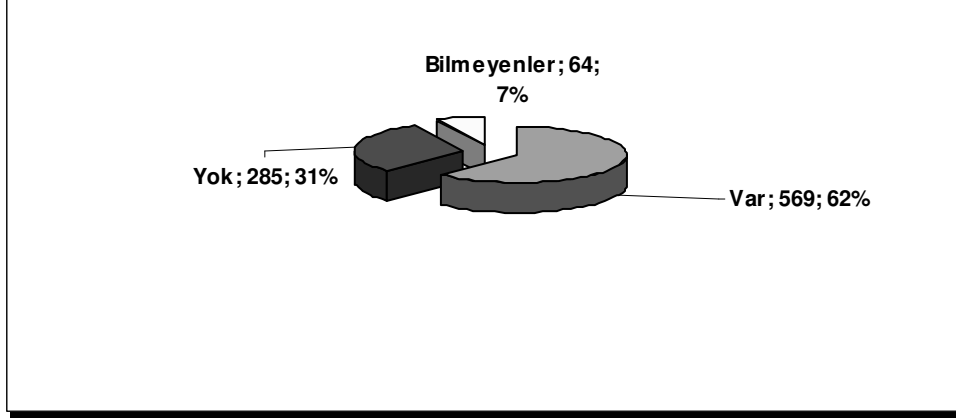
Ankette üçüncü sırada dede-büyükanne (%21) , dördüncü sırada ise anne-babanın (%18) yer almaktadır (Grafik 6).

Grafik 6. Adını Verenler

“Size Verilen Adların Özel Bir Anlamı Var Mı?”

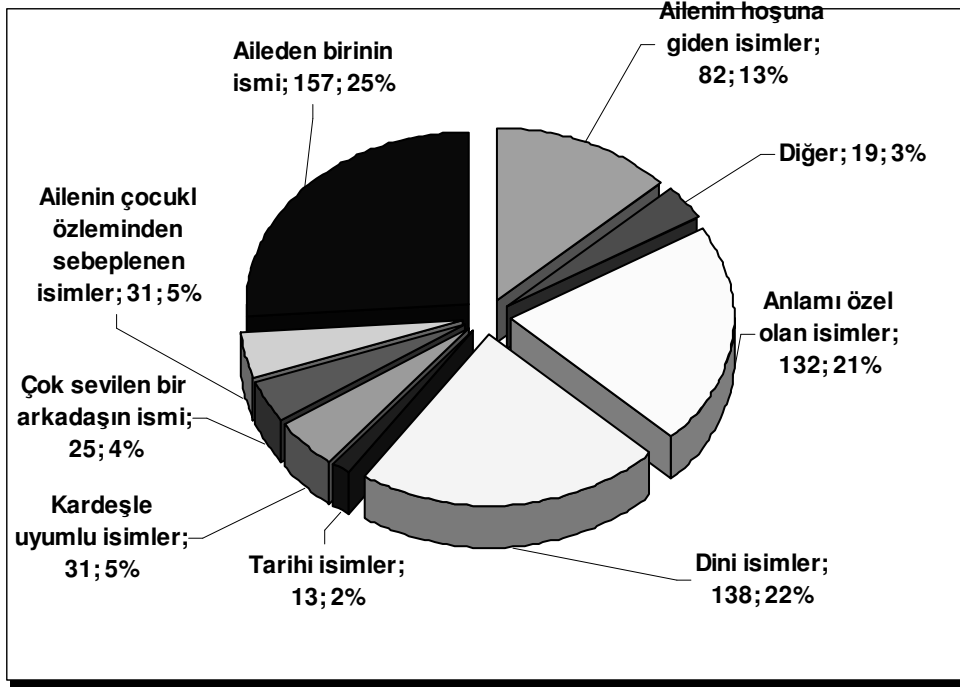
Ankete katılan öğrencilerin 569’u adlarının özel bir anlamı olduğunu (%62), 285’i adlarının özel bir anlamı olmadığını (%31) belirtmiştir. 64 kişi ise bu soruya yanıt vermemiştir (%7) adlarının özel bir anlamının olup olmadığı konusunda bilgi sahibi olmadıklarını belirtmişlerdir.

Grafik 7. Verilen Adların Özel Anlamları

Öğrencilere verilen adların anlamları araştırılmış ve 289 kişi adlarının anlamlarından bahsetmemiştir. Araştırmaya göre adların anlamları şu şekilde dağılmıştır (Grafik 8).

1. Aileden birinin anısını yaşatmak için konan adlar (%25): Ayşen, Enver, Hatice, Rukiye.
2. Dini anlamı olan adlar (%22): Ali, Ahmet, İsmail, Zeynep.
3. Anlamı güzel olduğu için verilen adlar (%21): Abdüssamet, Elif, Zeynep.
4. Ailenin hoşuna gittiği için konulan adlar (%13): Duygu, Ela, Mustafa, Özlem.
5. Kardeşinin adıyla uyumlu olduğu için konulan adlar (%5): Aslıhan-Keremhan, E harfi ile başladığı için Eren-Ece-Efe, cinas olduğu için Seda-Eda.
6. Ailenin çocuk özleminden dolayı konulan adlar (%5): Arzu, Cansu, İlknur, Özlem.
7. Çok sevilen birinin adı olduğu için konulan adlar (%4): Mazhar-dedesinin vefat eden dostunun adı olduğu için; Nilgün-babasının eski sevgilisinin adı olduğu için; Songül-annesinin çok sevdiği komşusunun adı olduğu için.
8. Tarihi ve edebi adlar olduğu için konulan adlar (%2): Fatih, Hatice, Kübra, Yunus Emre, Mehmet Akif, Mehmet Emin.
9. Rüyada görülen adlar: Gül, Rüya.
10. Zamanında popüler adlar: Emrah, Ferdi, Rıdvan.
11. Doğdukları zamana göre konulan adlar: Kadir-Kadir gecesinde doğduğu için; Ramazan, Remziye-Ramazan ayında doğdukları için verilen adlardır.

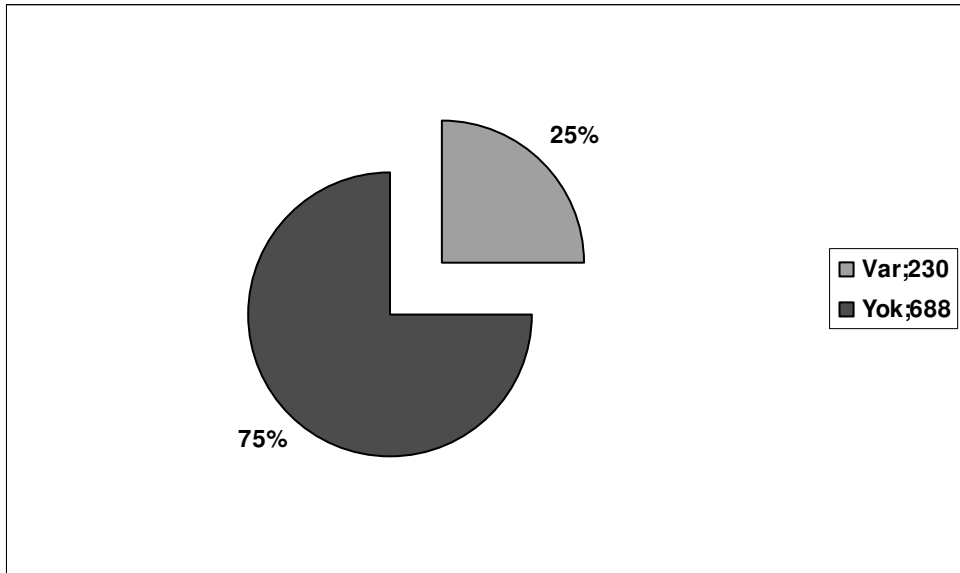

Grafik 8. Adların Anlamları

“Takma Adınız Var Mı?”

Grafik 9’da görüldüğü gibi takma adı olmayan öğrencilerin oranı %75 ile takma adı olanlara göre daha fazladır. Ankete katılan öğrencilerin takma adlarının çoğu öğrencilerin gerçek adlarının kısaltması olduğu görülmüştür. Örnek: Büşra-Büş, Beyza-Beyzuş, Serkan-Sako, Kübra-Kübü, Nilüfer-Nülüş.

Diğer takma adlar şunlardır: Kara Melek esmer olduğu için, Kuzu ufak tefek olduğu için, Pamuk Şeker yanakları pembe olduğu için.

Grafik 9. Takma Adı Olanlar

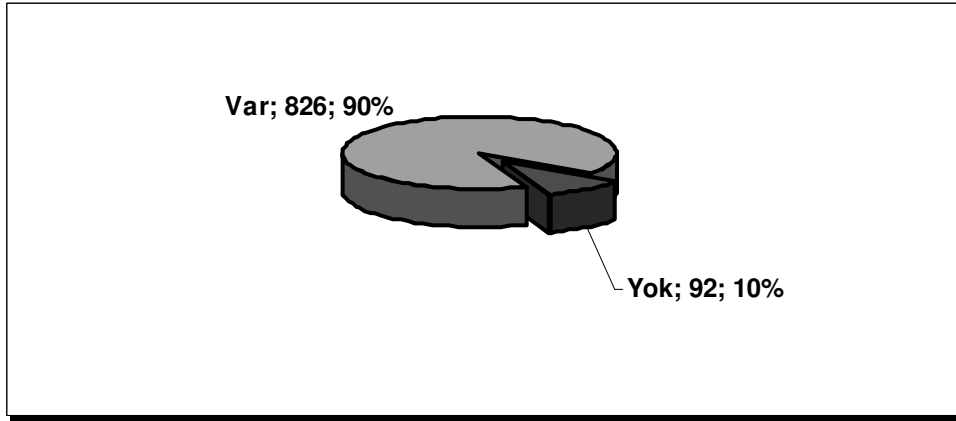

“İki Adınız Var Mı? En çok Hangi Adınızı Kullanıyorsunuz?”

Ankete katılan öğrencilerinden iki ada sahip olanların oranı %90’dır (Grafik 10).

Bu adlara örnek olarak şunlar verilebilir: Mehmet Emin, Mehmet Hanifi, Ganimet Didem, Fatma Betül, Arif Emre, Hatice Kübra, İbrahim Halil, Hasan Koray, Fatma Nur, Ali Han, Fatih Mehmet, Oya Ayşe, Muhammed Mustafa, Faruk Talha, Seydi Battal, Mahmut Emre, Ömer Faruk, Hasan Hüseyin, Ayşe Emine, Sevim Sevinç, Merve Anıl, Ahmet Ali, Hasan Selçuk, Hüseyin Arda.

İki ada sahip olan öğrenciler genellikle bir “modern” bir de “geleneksel” ada sahip oldukları görülmüştür. Ankete katılan öğrenciler sahip oldukları iki addan modern olanını veya kendilerine göre anlamlı olanını kullandıklarını beyan etmişlerdir. Ayrıca öğrencilerin iki addan daha az yaygın olan adı tercih ettikleri tespit edilmiştir.

Grafik 10. İki Adı Olanlar

“Adınızı Seviyor Musunuz? Neden?”

Ankete katılan öğrencilere adlarını sevip sevmedikleri ve bunun nedeni sorulmuştur. Sonuçlara göre öğrencilerden 845’i (%92) adını sevdiğini, 73’ü (%8) adını sevmediğini belirtmiştir. Adlarını seven bazı öğrencilerden 155’i neden adlarını sevdiğini sorusunu yanıtsız bırakmıştır. Adını sevenlerin nedenine ilişkin verilen cevap sayısı toplam 690 öğrenciden elde edilmiştir. Verilen cevaplar aşağıdaki gibi kodlanıp kategori edilmiştir (Grafik 11).

1. Anlamı güzel olduğu için (%43): Arzu, Betül, Beyza, Birgül, Ece, Eren, Hanife, Hülya, Meltem, Onur, Özge, Özlem, Pınar, Sena, Serkan, Tuğba, Umut, Ümmügül, Yasemin, Yeşim, Zeynep.
2. Kendine yakıştığı için (%19): Asım, Can, Ceren, Duygu, Emine, Esra, Emine, Gonca, Halil, Hatice, Kübra, Rukiye, Tuğba, Zeynep.
3. Çok fazla olmadığı için (%13): Abidin, Alper, Bircan, Cihat, Ela, Esat, Ensar, Galip, Gürkan, İrfan, Kübra, Rıdvan, Serap, Serkan, Suat, Zahide, Zehra, Zühre.
4. Kulağa hoş geldiği için (%10): Adnan, Büşra, Esra, Ezgi, İpek, Lale, Pelin, Nilüfer.
5. Dini bir ad olduğu için (%8): Abdüssamet, Esra, Mehmet, Muhammed, Mustafa, Merve, Nurullah.
6. Modern bir ad olduğu için (%1): Barış, Ela, Nesil.
7. Ailesi verdiği için: Emine, Ufuk, Zeynep.

8. Türklükle ilgili olduğu için: Alper, Hakan, Hilal.
9. Tarihi bir anlam taşıdığı için: Battal, Fatih, Kazım, Mehmet, Süleyman, Yavuz.
10. Nedensiz sevenler: Hamza, İlknur, Mehmet, Mikail.
11. Türkçe olduğu için: Ezgi, Gökhan, Turgay.
12. Kendi adlarını sevmeye mecbur hissedenler: Cafer, Gülcan, Okan, Ömrüye, Ramazan.

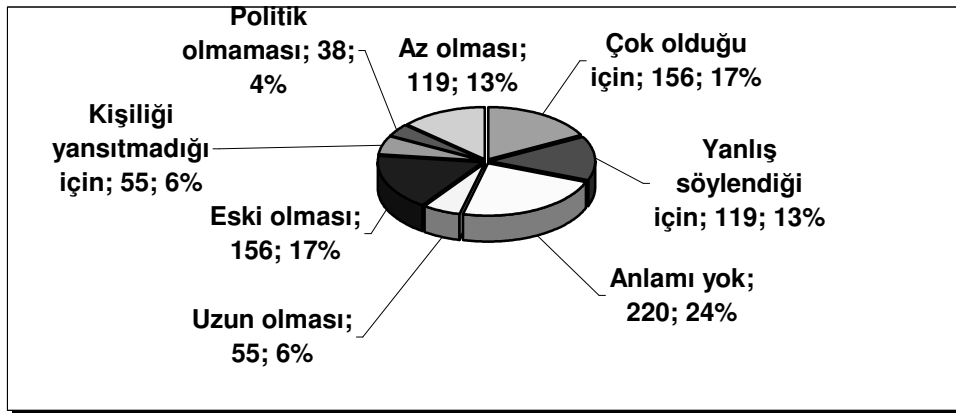

Grafik 11. Adını Sevenlerin Nedenleri ve Oranları

“Adınızı sevmemenizin nedeni nedir?”

Ankete katılan adlarını sevmeyen bazı öğrencilerin adlarını sevmeme nedenleri aşağıda belirtilmiştir (Grafik 12).

1. Eski olduğu için (%17): Bedriye, Hatice, Hacer, Şaniye, Müşerref.
2. Yanlış söylendiği için (%13): Keziban.
3. Anlamsız buldukları için (%24): Ayfer, Gülçin.
4. Çok fazla olduğu için (%17): Esra.
5. Politik olduğu için (%4): Okan.
6. Türkçe olmadığı için (3): Kevser, Mukaddes.

Grafik 12. “Hayır” Cevabını Verenlerin Nedenleri

“Gelecekte Çocuğunuza Vermek İsteddiğiniz Ad ya da Adlar Nelerdir?”

Ankete katılan 918 öğrenciden 817’si bu soruya cevap vermiştir. Bu soruya cevap vermeyen öğrencilerden çoğu bu konuda şimdiden düşünmenin erken olduğunu, mesela evlenmeyi düşünenler ileride eşleriyle birlikte karar vermek istediklerini belirtmişlerdir.

Genel olarak öğrenciler gelecekte çocuklarına vermek istedikleri adların güzel bir anlamı olmasını, dini anlamı olmasını, aile büyüklerinin adları olmasını, kulağa hoş gelmesini, tabiat adları olmasını, kısa ve kolay olmasını, siyasi ve ideolojik anlamı olmasını istediklerini beyan etmişlerdir.

Öğrencilerin gelecekte erkek çocuklarına vermek istedikleri adlar içerisinde en yaygın olanları şunlardır: Abdullah, Ahmet, Ali, Alp, Alparslan, Alper, Arda, Atilla, Baran, Barış, Berk, Bilal, Bora, Burak, Cafer, Can, Deniz, Efe, Ege, Emre, Eren, Eymen, Fatih, Fırat, Furkan, Gökhan, Görkem, Hakan, Hasan, Hüseyin, İbrahim, İsmail, Kaan, Kemal, Kerem, Mahir, Mehmet, M. Akif, Mert, Mete, Muhammed, Mustafa, Oğuz, Onur, Ömer Faruk, Salih, Samed, Seymen, Süleyman, Taha, Talha, Tarık, Teoman, Tolga, Toprak, Yağız, Yavuz, Yavuz Selim, Yunus, Yunus Emre.

Öğrencilerin kız çocuklarına vermek istedikleri adlar içerisinde en yaygın olanları şunlardır: Ada, Afra, Akasya, Aleyna, Almina, Asude, Asya, Ayşe, Bade, Bengisu, Berfin, Berre, Beste, Beyza, Buse, Büşra, Cemre, Ceren, Ceylin, Damla, Derya, Deniz, Ebru, Ece, Ecrin, Eda, Eflal, Ela, Elif, Emine, Eylül, Ezel, Ezgi, Fatma, Gamze, Gökçe Gülsu, Hatice, Hilal, Ilgın, Irmak, İklim, İlayda, İrem, Jülide, Kardelen, Kıvılcım, Lal, Melek, Melis, Melisa, Mercan, Merve, Naz, Nehir, Nil, Nisa, Nisan, Öykü, Pelin, Rana, Rüya, Seda, Sıla, Su, Sude, Süreyya, Şevval, Şimal, Tuana, Tuğçe, Ülkü, Yağmur, Yaren, Zehra, Zenan, Zeynep, Zülal.

Gelecekte konulmak istenilen en az yaygın erkek adları şunlardır: Alp Er Tunga, Bayındır, Berçem, Eymen, Erkim, Kasım, Kutalmış, Mira, Musap, Mükremin, Seyran.

Gelecekte konulmak istenilen en az yaygın kız adları şunlardır: Ayjerik, Aymıla, Balım, Çilek, Eflal, Elmina, Evrenuz, Hafzaminel, Havin, Ilgaz, İzlem, Jinda, Köpük, Mavi, Neva, Rukal, Setenay, Sibebe, Tanem, Tebessüm, Uldız, Yasenya, Yosun.

5. SONUÇ

Bugüne kadar daha çok dil bilimciler tarafından incelenen adlar, önemli kültürel değerlerimiz arasındadır. Bu çalışma, bugünün gençlerinin sahip oldukları adlar hakkında bir değerlendirme özelliğine sahip olması, gençlerin gelecekteki adlar ve ülkemizdeki ad verme geleneği hakkındaki görüşlerini içermesi açısından önemlidir.

Kültürün dinamikliğini ortaya koyan önemli değerler arasında bulunan adlar ve ad verme geleneği konusunda yapılan bu araştırma, ad vermeyle ilgili tercihlerin dini, tarihi ve gelenek ışığında yaşanan çağın eğilimleri doğrultusunda güncellenerek devam ettiğini göstermektedir. Bulgular bütün yönleriyle incelendiğinde, adların ve ad verme geleneğinin, öncelikle zaman, çevre/bölge, grup/cinsiyet gibi değişkenlere bağlı olarak sınırlı düzeyde değişme gösterse de, bütünüyle kültüre özgü bir şekilde varlığını sürdürmektedir. Balıkesir Üniversitesi, Necatibey Eğitim Fakültesi öğrencilerinin adları ve onların ad verme gelenekleri hakkındaki görüşlerinin bugünün ve geleceğin adları hakkında önemli bilgiler içerdiği görülmektedir. Bu nedenle, bu çalışma aynı zamanda adlar konusundaki gelecekteki araştırmalara katkı sağlayacaktır.

KAYNAKÇA

- ABDURRAHMAN, Varis. (2004). Türklerin ad koyma gelenekleri üzerine bir inceleme. *Milli Folklor*, sayı 61:124-133.
- ACIPAYAMLI, O. (1992). Türk kültüründe ad koyma folklorunun morfolojik ve fonksiyonel yönlerden incelenmesi. *VI. Milletlerarası Türk Halk Kongresi Bildirileri*, Ankara.
- AKSAN, D. (1987). *Her yönüyle dil*. Cilt I, Ankara, Atatürk Kültür ve Tarih Yüksek Kurumu Yayınları, Ankara.
- ERGİN, M.(1988). *Dede Korkut kitabı*. Boğaziçi Yayınları, İstanbul.
- İNAN, A. (1972). *Tarihte ve bugün Şamanizm*. Ankara.
- İSLAM ANSİKLOPEDİSİ (1988). Ad(Cilt I), İstanbul Türkiye Aile Yıllığı, Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Yayınları.
- KABASAKAL, Ö (1991). Aile eğilimleri. *Türkiye Aile Yıllığı-1991 içinde*, TC Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu Yayınları, yay no:7, 9-33.
- KARPUZ, H.Ö. (2006). Buldan ilçesinde kişi adları. *I. Buldan Sempozyumu*.
- ÖGEL, B. (1971). *Türk mitolojisi*. Türk Tarih Kurumu Basımevi, Ankara.
- ÖRNEK, S. V. (2000). *Türk halk bilimi*. Kültür Bakanlığı Yayınları, Ankara.
- SAKAOĞLU, S. (2001). *Türk ad bilimi I*. Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara.
- TAŞ, H. (2005). Uludağ üniversitesindeki öğrenci adları üzerine yapılan bir araştırma. *Milli Folklor*, Yıl 17, Sayı 65:106-118.

BAÜ
SBED
12 (21)

433

Yard. Doç. Dr. Süheyla SARITAŞ

İlk, orta ve lise öğrenimini Ankara'da tamamladı. 1993 yılında Hacettepe Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Türk Halk Bilimi Ana Bilim Dalında lisans eğitimini tamamladıktan sonra aynı bölümde yüksek lisans eğitimine başladı. 1996 yılında yüksek lisans ve doktora eğitimi için Amerika Birleşik Devletleri'ne gitti. 1998 yılında Indiana Üniversitesi'nin Halk Bilimi ve Etnik Müzik Bilimi (Folklore and Ethnomusicology) bölümünde yüksek lisans eğitimini tamamladı. 2003 tarihinde aynı bölümünden doktora derecesini aldı. 2002-2003 tarihlerinde Indiana Üniversitesi ve Iowa State Üniversitesi'nde Halk Bilimine Giriş dersleri verdi. 2005 yılında Balıkesir Üniversitesi'nde yardımcı doçent unvanını aldı. Dr. Süheyla Sarıtaş maddi kültür, müzecilik ve halk edebiyatı alanlarında çalışmalarını sürdürmektedir. Bu alanlarda ulusal ve uluslar arası sempozyumlarda sunulmuş bildirileri ve çeşitli yayınları bulunmaktadır.

Balıkesir
Üniversitesi Sosyal
Bilimler Enstitüsü
Dergisi
Cilt 12 Sayı 21
Haziran 2009
ss.422-433